

RIKS
TEATRET

Årsrapport 2017

DEL I. LEDERS BERETNING	3
DEL II. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL	5
II.1 Virksomhetens formål	5
II.2 Nøkkeltall	6
II.3 Regnskapsprinsipp	6
II.4 Organisasjon	7
DEL III. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	8
III.1 Resultat og måloppnåelse	8
III.1.1 - Mål 1. Et allsidig scenekunstrepertoar	8
III.1.2 - Mål 2: Et landsdekkende tilbud av scenekunstforestillinger	11
III.1.3 - Mål 3: Bred publikumsoppslutning og god kunnskap om publikum	13
III.1.4 - Mål 4. Aktiv samarbeidspartner i scenekunstheltet	15
III.2 Ressursbruk	18
DEL IV. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	20
IV.1 Intern styring og kontroll	20
IV.2 HMS	20
IV.3 Program for styring og ledelse i staten (2014-2017)	21
IV.4 Likestilling	21
IV.5 Samfunnsikkerhet og beredskap	22
IV.6 Revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen	22
IV.7 Fellesføringer fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet	23
DEL V. VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER	24
DEL VI. ÅRSREGNSKAP	26
Prinsippnote årsregnskapet	28
Bevilgningsrapportering med noter	29
Artskontorrapportering med noter	30
Scenestatistikk	34
Fylkesoversikt	35

I. ET BEMERKELSESVERDIG ÅR

Leders beretning

"Det beste for de fleste" – dette er Riksteatrets visjon. Den ble formulert ved min tiltredelse som Riksteatersjef i 2015, og ble innlemmet i den vedtatte strategien for perioden 2016-2020.

Den er ikke bare ment som en fyndig formulering – den skal forstås helt konkret. Riksteatret har liten mening om det vi besøker landet med ikke er scenekunst av ypperste merke – det *skal* være det beste, for å forsvare vår bruk av fellesskapets midler. Og ettersom vi sjelden spiller mer enn én forestilling på hvert sted, gir det dårlig mening om få møter frem den dagen vi er der – vi må med andre ord appellere til et bredt publikum, slik at flest mulig får del i vårt tilbud.

Derfor er dette en visjon vi ønsker å bli målt på.

Har vi levd opp til den i 2017?

Dét mener jeg så til de grader vi har.

I så måte har 2017 vært et bemerkelsesverdig godt år for Riksteatret. Vi har hatt et publikumsbesøk langt ut over hva vi forutsatte i vårt budsjett, og vi har samlet sett hatt et kunstnerisk resultat som vi har god grunn til å være stolte av.

Og særlig bemerkelsesverdig er det at *alle* årets oppsetninger har slått an, uavhengig av form og målgruppe.

Populærtilbudet til vårt voksenpublikum dette året var den fullstendig forrykte farsen *Kollaps i kulissene* og den bittersøte enmannskomedien *En mann ved navn Ove*. Men for å få prosjektene til innenfor vår stramme økonomi, hadde vi satt besøksmålet for dem begge på nær 100%, over hele landet – det kunne med andre ord gått riktig galt. I sær farsen heftet det stor usikkerhet ved – ville vi få til den nødvendige blandingen av troskyldig sjarme og usannsynlig slap-stick? Dessuten: kunne vi ikke risikere at de to oppsetningene ville konkurrere med hverandre, ettersom vi måtte spille dem parallelt? Men det gikk altså som det skulle, både hos kritikere og publikum.

Det gjorde det også med *Kan nokon gripe inn* – til tross for at forestillingen nærmest var for en teaterkonsert å regne, og det ikke på noen måte var gitt at Stein Torleif Bjella med sin tydelige tilhørighet i Hallingdalen hadde et publikum i alle deler av landet. Og med *Gjengangere* hadde vi denne gangen valgt en av de mest krevende Ibsen-klassikerne, som nok er blant mesterens mest kjente, men kanskje ikke mest kjære. I Bentein Baardsons usedvanlig stilsikre regi viste imidlertid oppsetningen hvordan det beste nettopp også kan være for de fleste.

Innenfor voksenrepertoaret var nok likevel den største, eller iallfall gledeligste, overraskelsen vår uroppførelse av Frode Gryttens *Albert & Anna*. Opprinnelig var prosjektet tenkt som en mindre turné til utvalgte steder, men for å sikre et fullverdig tilbud til kulturhusene dette året, måtte vi strekke turnéen til det dobbelte. Og slik jubel som forestillingen ble møtt med, viste det seg å bli like selvfølgelig som det først hadde vært utenkelig.

Så skal det også nevnes at det i årets voksenrepertoar inngikk tre av våre særlig profilerte prosjekter fra 2016: Liv Ullmanns *Fortrolige samtaler*, Ole Anders Tandbergs dramatisering av Knausgårds *Min kamp* og regissøren og skuespilleren Morten Joachims dypt personlige enmannsforestilling *Fire begravelser og ett bryllup*. Dette var kvalitetsproduksjoner som ble møtt med ny begeistring i 2017.

I barne- og familierepertoaret vårt er bildet det samme. Årets to ny-produksjoner fikk høyere oppslutning og et bedre resultat enn forventet, og vi hadde også grunn til å si oss godt fornøyd med kvaliteten både på

Pulverheksa og vennene hennes og *Folk og røvere i Kardemomme by*. Gjenopptakelsen av 2015-produksjonen *Bukkene Bruse på Badeland* var også vellykket, og fra 2016 videreførte vi originaloppsetningen av *Heia Flåklypa!*, som påny leverte gode tall, til tross for at vi ikke på alle punkter syntes vi hadde lykkes med prosjektet slik det var tenkt, som den første fullverdige sceneutgave av Aukrusts forunderlige univers.

Til sammen har dette i 2017 gitt oss et rekordbesøk: 185 364 mennesker har sett våre forestillinger, på våre 73 kulturhus og hos våre samarbeidende teatre.

I tillegg har det gitt oss en både kjærkommen og betydelig ekstraintekt, som har satt oss i stand til å møte noen av våre mest presserende økonomiske utfordringer: økt husleie og svekket kapitalreserve.

Ved inngangen til 2017 kunne vi ta i bruk våre rehabiliterte produksjons- og visningslokaler i Nydalen, og kunne raskt konstatere at den oppdateringen og ombyggingen som har vært gjort har gitt oss et helt annerledes funksjonelt teaterhus, der alle lovpålagte miljø- og HMS-hensyn nå er ivaretatt. Men det har påløpt noen uforutsette kostnader som huseier Storebrand ikke hadde tatt høyde for i den avtalte finansieringen av prosjektet, som kunne gitt oss en ytterligere økning i vår husleie. Når disse ekstrakostnadene nå har kunnet dekkes av årets inntektsoverskudd, betyr det at vi slipper å belaste fremtidig kunstnerisk arbeid med en høyere driftskostnad.

Det resterende overskudd er blitt overført til den kapitalreserven Riksteatret ble pålagt å ha etter å ha pådratt seg et stort underskudd i jubileumsåret 2009. Med årets overføring er reserven derfor gjenoppbygget til noe over de foreskrevne NOK 10 mill., fra et redusert nivå i 2015/2016.

Men det er dermed også viktig å understreke at hensikten med en slik kapitalreserve er primært å sette Riksteatret i stand til å ta den typen risiko som kunstnerisk produksjon fra tiden til annen vil måtte medføre. Midlene kan følgelig ikke kompensere for de senere års nedgang i den løpende ramme-finansieringen over statsbudsjettet.

Med et slikt rekordår bak oss, kan vi trygt slå fast at Riksteatret i dag nyter solid tillit hos et bemerkelsesverdig stort publikum over hele landet.

Den tilliten skal vi skal vite å ta godt vare på også i årene som kommer.

Tom Remlov
Riksteatersjef

II. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL

II.1 Virksomhetens formål

I tildelingsbrevet til Riksteatret for 2017 er målet for virksomheten beskrevet slik:

Det overordnede målet for bevilgningene til kulturformål er å bidra til at alle kan få tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet, å fremme kunstnerisk utvikling og fornyelse, samt samle inn, bevare, dokumentere og formidle kulturarv. I et kontrastrikt og mangfoldig samfunn er det viktig å legge til rette for og fremme en stor bredde av stemmer og tilbud. Kulturtilbud med offentlig støtte må derfor være allment tilgjengelige, slik at de som ønsker det, gis mulighet til å delta i og oppleve et mangfoldig kulturliv

Målene for bevilgningene til musikk og scenekunst i 2017 er å legge til rette for produksjon, formidling og etterspørsel av ulike musikk- og scenekunstuttrykk, jf. Prop. 1 S (2016–2017).

Riksteatret er statens underliggende virksomhet på scenekunstmrådet, og skal innenfor de målsettinger, rammer og ressurser som til enhver tid er fastsatt av departementet, tilby profesjonell scenekunst i hele landet og supplerer slik det øvrige scenekunsttilbudet. Riksteatret har som formål å "fremja arbeidet med å føra dramatisk kunst ut til folket i bygd og by og på andre tenlege måtar å auke kjennskapen til god dramatisk kunst", jf. lov om Riksteatret av 13. desember 1948

Følgende mål gjaldt for Riksteatret i 2017:

- 1. Et allsidig scenekunstrepertoar*
- 2. Et landsdekkende tilbud av scenekunstforestillinger*
- 3. Bred publikumsoppslutning og god kunnskap om publikum*
- 4. Aktiv samarbeidspartner i scenekunstfeltet*

Resultatmålene for 2017 er satt opp i samsvar med målene i tildelingsbrevet, og med de styringsparametere Riksteatret har utarbeidet i samråd med Kulturdepartementet.

I Riksteatrets strategiske plan for perioden 2016-2020 er den overordnede målsettingen formulert slik: *Riksteatret er Norges nasjonale turnéteater. Vi skal gjøre scenekunst av høy kvalitet og stor spennvidde tilgjengelig for publikum over hele landet. Riksteatret skal være en samlende og drivende kraft i samspillet mellom nasjonal og regional scenekunst.*

Riksteatret turnerer i alle fylker i landet, og har samarbeidsavtaler med flere enn 70 kulturhus. Vi besøker hvert spillested i snitt cirka fire ganger i året, og viser egenproduksjoner, der noen er samarbeidsproduksjoner med andre teatre, samt innkjøpte forestillinger. Repertoaret er allsidig, i samsvar med resultatmålet ovenfor, og inkluderer klassikere, samtidsdramatikk, musikk- og figurteater, dans og forestillinger for barn og unge.

II.2 Nøkkeltall

Alle beløp i 1000

Aktivitet og publikumsbesøk	2016	2017	Endring
Antall forestillinger	466	481	15
Antall produksjoner (*)	12	14	2
Totalt publikum	132 877	149 287	16 410
Totalt publikum på turné	126 068	136 513	10 445
Publikum barn og unge	65 626	58 359	-7 267

* eksklusive gjestespill i Nydalen

Økonomiske nøkkeltall - I	2016	2017	Endring
Utgiftsbevilgning, brutto totalt	132 429	142 074	9 645
Inntektskrav	-23 800	-24 467	-667
Nettobevilgning	108 629	117 607	8 978

2017 inneholder en tilleggsbevilgning på 7,2 mill. til dekning av pensjonskostnader.

Økonomiske nøkkeltall - II	2016	2017	Endring
Regnskapsførte utgifter	141 358	148 519	7 161
Regnskapsførte inntekter og refusjoner	-31 735	-38 068	-6 333
Regnskapsførte nettoutgifter	109 623	110 451	828

2017 inneholder en ny utgift på 7,6 mill. pga. ny metode for statens fordeling av pensjonskostnader

Økonomiske nøkkeltall - øvrig	2016	2017	Endring
Utgifter direkte knyttet til prosjektene *)	65 983	67 037	1 054
Andel prosjektutgifter i % av bruttokost	47%	45%	-2 poeng
Samlede inntekter	31 735	38 068	6 333
Inntekter i % av bruttokostnad	22%	26%	4 poeng
Snittbillettpris	192,-	230,-	38,-

Utgifter for fast ansatte skuespillere, scenetnikere o.a. er ikke inkludert i direkte utgifter.

Inntekter	2016	2017	Endring
Billettinntekter	24 085	33 394	9 309
Billettinntekt i % av utgiftsbevilgning	18%	24%	6 poeng
Sponsorinntekter	3 689	1 775	-1 914
Sponsorinntekt i % av utgiftsbevilgning	2,8%	1,3%	-1,5 poeng

Årsverk	2016	2017	Endring
Totalt antall årsverk	104,1	105,7	1,6

Årsverk inkluderer prosjektansatte skuespillere, teknikere og kreativt team.

II.3 Regnskapsprinsipp

Riksteatret fører regnskapet i samsvar med kontantprinsippet, se for øvrig prinsippnoten til årsregnskapet.

II.4 Organisasjon

Riksteatrets administrasjons-, produksjons- og forestillingslokaler ligger i Nydalen i Oslo. Siden 2014 har Riksteatret også hatt felles verksted med Nationalteatret på Brobekk i Oslo.

Riksteatret har 76 fast ansatte. Total bemanning tilsvarer 106 årsverk. Dette inkluderer 32 årsverk som er summen av ulike engasjement, primært frilans-kunstnere. Ved det felles verkstedet på Brobekk arbeider 15 fast tilsatte som har sitt juridiske ansettelsesforhold ved Nationalteatret.

Riksteatrets øverste ledelse er:

Teatersjef Tom Remlov

Direktør Knud Bjørne-Larsen

Teknisk sjef Kristin Tunold-Hanssen

Produksjonssjef Ingvild Hellum

Turnésjef Pål Gjersum

Markeds- og kommunikasjonssjef Bente Kolset Apenes

Riksteatrets styre:

Stephan L. Jervell, styreleder

Maryna Solesvik, nestleder

Trond Hannemyr

Andre Wallan Larsen

Annika Levin

Alessia Franquillo, ansattrepresentant

Tine Thomassen, ansattrepresentant

Varamedlemmer:

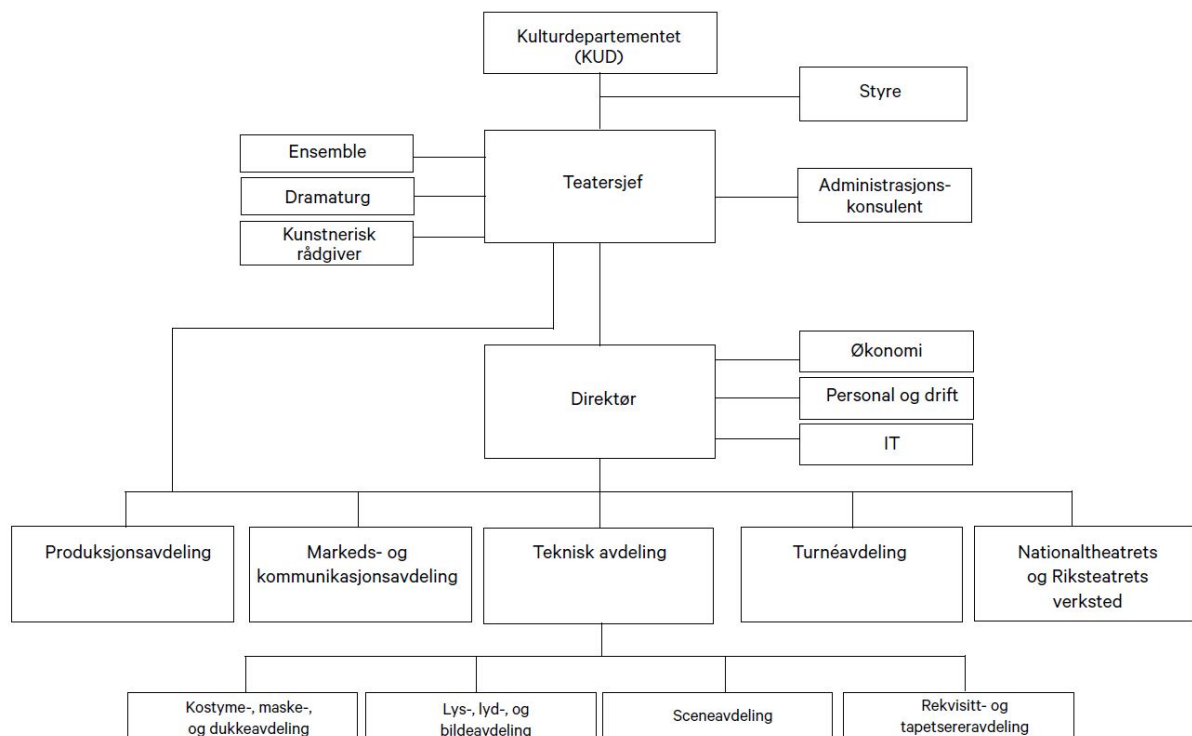
Bushra Ishaq 1. varamedlem

Vegar Foss Andersen 2. varamedlem

Nora Hagen varamedlem for Alessia Franquillo

Marit Østbye varamedlem for Tine Thomassen

Organisasjonskart

DEL III. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

2017 ble et nytt år med rekordstor publikumsoppslutning, hvor samlet besøk endte på 149 287, en økning på 16 000 i forhold til rekordåret 2016. Billettinntektene økte med 40 % i forhold til 2016 og endte på 33,4 mill. Totalbesøket, dvs inklusive forestillinger på samarbeidende teaterscener (men eksklusive oppsetninger der RT ikke var hovedprodusent) ble 185 364, der forestillingene utover turné og visninger i Nydalen genererte en ekstraintekt på 591.374,- (utover ordinære samproduksjonsmidler).

III.1 Resultat og måloppnåelse

III.1.1 - Mål 1. Et allsidig scenekunstrepertoar

Styringsparameter 1.1 – Antall produksjoner totalt

Mål:	11
Resultat:	14
Resultatmål 2018:	10

Antall produksjoner har økt fra 12 i 2016 til 14 i 2017, og det viser at Riksteatret nok en gang har lykket godt med utnyttelsen av tilgjengelige ressurser. Det skal samtidig understrekes at for å få dette til, er økende vekt på samarbeid med andre aktører og institusjoner påkrevd, noe som nødvendigvis også belaster vår organisasjon gjennom stort fokus på oppfølging og kvalitetssikring, uavhengig av om Riksteatret har det overordnede produksjonsansvaret eller ikke.

Styringsparameter 1.2 – Antall egne produksjoner

Mål:	9
Resultat:	13
Resultatmål 2018:	5

Som egne produksjoner teller alle produksjoner som ikke er direkte innkjøpt. Det vil si at vår målangivelse og rapportering ikke sammenfaller nøyaktig med definisjonene i NTO-statistikken, ettersom Riksteatrets virksomhet i en del tilfeller avviker fra de øvrige teatrenes når det gjelder initiering av og aktiv deltagelse i samarbeidsprosjekter.

Årets egenproduksjoner er følgende:

Riksteatret og Thalia Theater/Chat Noir gikk sammen om å få den britiske farse-suksessen *The Play That Goes Wrong* presentert for et norsk publikum. Med tittelen **Kollaps i kulissene** ble den elleville handlingen flyttet til Norge av tilrettelegger og oversetter Knut Nærum og regissør Kim Haugen. Hege Schøyen og Ingar Helge Gimle stod i spissen for et topplag av norske komedieskuespillere. Kritikerne jublet og publikum fikk oppleve komediekunst av aller beste merke på sitt lokale kulturhus. Etter norgesturné fikk publikum i Oslo også glede av den kritikerroste oppsetningen, og Riksteatret og Thalia har besluttet en gjenopptakelse på turné til resten av landet og på spillesteder i utvalgte storbyer høsten 2018.

Med **Albert & Anna** skrev Frode Grytten en varm hyllest til livslang kjærlighet, ansporet av sine foreldres historie. Handlingen fører oss tett inn på ekteparet Albert og Anna, to eldre mennesker, som har elsket hverandre gjennom et langt liv. Som livspartnere har de dyrket sin hage som de har dyrket hverandre. Men når Anna er i ferd med å forsvinne inn i demens, blir også Albert redd for å miste seg selv. "Med dette stykket har Frode Grytten skrevet seg inn i toppdivisjonen av norske samtidsdramatikere," skrev Bergens Tidende (6) etter urpremieren under Festspillene. *Albert & Anna* ble produsert av Riksteatret i samarbeid med Den Nationale Scene, og ble spilt i Bergen før og etter turné. Riksteatret inviterte også til programmet «Hvordan bevare kjærligheten livet ut?» - et gratis minikjærlighetskurs med Bjørk Matheasdatter i kulturhus-foajeen før forestilling på turné.

Riksteatret engasjerte regissør Bentein Baardson til å sette opp **Gjengangere** - Ibsens skarpeste og kanskje aller mest gripende skuespill. "For en lettelse en gang imellom å se Ibsen som Ibsen", skrev Aftenposten (5). "Glimrende skuespillere i en oppsetning uten fiksfakserier gjør at vi blir revet med av en intens utforskning av arv kontra miljø, plikt kontra livsglede.", skrev Adresseavisen (5). Med Gjertrud Jynge, Lasse Lindtner og Per Egil Aske med flere på scenen ble forestillingen sett av både ungdom og voksne i fullsatte kulturhus over hele landet. *Gjengangere* ble også filmet av produksjonsselskapet Applaus, slik at skoler og andre kan laste ned Riksteatrets oppsetning og se den gratis der de er.

En mann ved navn Ove med Sven Nordin fikk «alle» til å gå på teater. - De fleste har møtt en liknende fyr i sitt eget liv, og jeg tror at mange opplever at Ove kan lære oss noe viktig om oss selv, sa kritikerroste Sven Nordin, som også ble nominert til Heddapris for sin tolkning av *En mann ved navn Ove*. Oppsetningen er en samproduksjon mellom Riksteatret, Oslo Nye Teater og Thorsson Productions, og en ny turné til resten av landet som ikke fikk besøk i 2017 venter i 2018.

Stein Torleif Bjellas karakterer og musikk danner grunnlaget for forestillingen **Kan nokon gripe inn**, som Det Norske Teatret inviterte Riksteatret til å samprodusere. «Bjella er vår tids Prøysen», skrev kritikerne og kastet terningen til seks. Turnépremieren på Ål ble en opplevelse for både publikum og ansatte på Ål stasjon, som var med på å markere begivenhetene. På turné inviterte Riksteatret også til gratis introduksjon med manusforfatter, regissør og skuespiller Lasse Kolsrud. Og da en av skuespillerne ble syk, hoppet hovedpersonen selv, Stein Torleif Bjella, inn som vikar i «egen» oppsetning.

Med seksbindsverket **Min kamp** tok Karl Ove Knausgård kritikere og bokelskende publikum med storm. Og da den norsk-svenske stjerneregissøren Ole Anders Tandberg dramatiserte romanen og satte den opp som teater i Stockholm, ble suksessen enorm. Riksteatret fikk Tandberg til Norge og gikk sammen med Oslo Nye Teater og Agder Teater om å lage en norsk versjon av *Min kamp*. Oppsetningen fikk terningkast seks i både Aftenposten og BT og ble sett av et stort og begeistret publikum over hele landet. Vinteren 2017 gjestet forestillingen Den Nationale Scene.

Fortrolige samtaler i Liv Ullmanns regi ble en av de store begivenhetene i teateråret 2016, og en minneverdig teateropplevelse for publikum over hele landet. Sjelden har det vært så mye omtale av et teaterprosjekt på norske scener, og høsten 2016 ble oppsetningen invitert til Bergman-festivalen på Dramaten i Stockholm og var på gjestespill i Helsinki. Også amerikanerne ville oppleve denne oppsetningen, og i desember 2017 gjestet den Kennedy Centre i Washington der vårt ensemble spilte for fem utsolgte hus, til entusiastiske kritikker. Oppsetningen er en samproduksjon med Nationaltheatret, initiert av Riksteatret, og vil også få en ny spilleperiode i Oslo i 2018.

STEPS var et pilotprosjekt rettet mot barn og ungdom i asylmottak. Riksteatret og Kulturtanken stod bak prosjektet som var støttet av UDI. De unge på mottakene fikk besøk av noen av landets mest ettertraktede hiphop-kunstnere og det prisbelønte figurteaterkompaniet Wakka Wakka med workshop og forestilling i samarbeid med den lokale kulturskolen. Koreograf og danser Belinda Braza var kunstnerisk leder for STEPS. Totalt 17 asylmottak i Buskerud fikk besøk.

Riksteatret inviterte de aller minste barna til en ny forestilling basert på Ingunn Aamodts vidunderlige univers. I **Pulverheksa og vennene hennes** fikk små og store et varmt møte med Maj Britt Andersen som Pulverheksa og alle de underlige skikkelsene vi kjenner fra Pulverskogen. «En liten magisk pause fra den digitale 'virkelighet'», skrev VG og kastet terningen til fem. Etter forestillingen fikk de minste hilse på vennene fra Pulverskogen. Det er viktig for Riksteatret å by på fortellinger som også de aller minste kan kjenne seg igjen i. Pulverheksa og vennene hennes ble produsert av Riksteatret alene og spilt på 68 spillesteder.

Riksteatrets oppsetning av **Folk og røvere i Kardemomme by** i Kim Haugens regi hadde premiere senhøsten 2017, men spilles også gjennom hele våren 2018. Den er en hyllest til Thorbjørn Egners og er en teaterforestilling full av energi, humor, dans og masse musikk. Med Riksteatret får nye generasjoner på denne måten bli med inn i Egners og teatermagiens eventyrlige verden, på kulturhuset der de bor. Og etter forestillingen hilser de tre røverne på det unge publikumet i foajéen, og i samarbeid med TINE Meierier og lokale kulturskoler medvirker lokale barn i forestillingen på hvert sted. I samarbeid med DNB gis dessuten barn på asylmottak mulighet til å se forestillingen helt gratis. Slik ønsker Riksteatret å innlemme en ny generasjon i vår felles kulturarv. Forestillingen er produsert av Riksteatret i et samarbeid med Hålogaland Teater, og etter turné til 70 kulturhus spilles den i Tromsø i 2018.

Vi heiet videre på Solan, Ludvig og de andre karakterene fra Aukrusts verden og sendte **Heia Flåklypa! - Solan, Ludvig og den store melkespannkastekonkurransen** på en ny turné til de stedene som ikke fikk besøk i 2016. Aukrust har fanget den norske folkesjelen, og Riksteatret ønsket å fange det norske folk med en forestilling for tre generasjoner nye og gamle Flåklypa-fans. TINE Meierier ble samarbeidspartner, og skolebarn fra hele landet ble invitert til TINEs Teaterdag med teaterbesøk, pedagogisk materiell og en drømmedag på teater. Etter forestillingen fikk de minste publikummerne hilse på karakterene i Flåklypa. Nationaltheatret kjøpte oppsetningen, men vurderte til slutt en tilpasning til sine sceneforhold som for kostbar.

Tilbudet til vårt barne- og familiepublikum ble komplettert med **Bukkene Bruse på Badeland**. Denne dramatiseringen av Bjørn Rørviks moderne versjon av folkeeventyret ble samprodusert med Oslo Nye Teater, og det var figurteaterkompaniet Circa Teaters kunstneriske ledelse som hadde fått oppdraget med å lage denne sprelske og nyskapende figurteaterforestillingen. Forestillingen slo så godt an at begge samproduserende teatre videreførte den i 2017.

I tillegg gjenopptok vi vår uhyre populære oppsetning av Thorbjørn Egners **Karius og Baktus**, i anledning av kongeparets felles fødselsdagsfeiring, der alle våre nasjonale scenekunst- og orkesterinstitusjoner gikk sammen om å donere en sommersesong på sommerslottet Oscarshall på Bygdøy i Oslo. Oppsetningen vil innlemmes i vårt ordinære repertoar høsten 2018.

Styringsparameter 1.3 – Antall innkjøpte produksjoner

Mål:	2
Resultat:	1
Resultatmål 2018:	1-2

Riksteatrets oppgave er ikke bare å egenprodusere eller samprodusere. Gjennom *innkjøp* skal vi også by på det beste fra de andre teatrene produksjoner. Det oppgitte måltallet gjenspeiler imidlertid utfordringen med den gjeldende kategoriseringen av Riksteatrets forestillinger, i det flere av produksjonene omtalt under pkt 1.2 over ("Egenproduksjoner") utgjør en type samarbeid som ligger nær et rent innkjøp. Dette gjelder både *En mann ved navn Ove* og *Kan nokon gripe inn*. Resultatet innen dette styringsparametret er derfor under måltallet.

Morten Joachim vokste opp med narkomane foreldre og en narkoman bror. I dag er han en vellykket regissør og dramatiker. Den kritikerroste forestillingen ***Fire begravelser og ett bryllup*** er fortellingen om livet til Morten Joachim, fremført av Morten Joachim selv. Riksteatret spilte forestillingen for ungdom og et teaterinteressert publikum og hadde i tillegg et tett samarbeid med ansatte i rusomsorgen. Disse fikk tilbud om «baksnakk» med hovedpersonen etter forestillingen på utvalgte spillesteder. Turnéen, som opprinnelig ble produsert for Teater Ibsen, ble spilt på kulturhus og på konferanser for fagpersoner i rusomsorgen i 2017, og oppsetningen vil bli stående på Riksteatrets repertoar også kommende år.

Riksteatret var en av flere vertsscener under Heddadagene 2017. På vår scene i Nydalen hadde vi besøk av ***Anne Franks søsken*** fra Kilden Teater og ***Om bare Lyseblå kunne bli superhelt*** fra Katja Brita Lindeberg produksjoner med Teaterhuset Avant Garden som co-produsent. I tillegg hadde vi gjestespill fra Teater Manu og Tyssteatern; ***Bernanda Albas Hus*** og ***Rekyl*** produsert av Teater Innlandet/Nordland Teater/Franziska Aarflot Produksjoner. Det er viktig for Riksteatret å være en arena som institusjoner og produsenter fra andre deler av landet kan vise sine forestillinger hos, og etter rehabiliteringen av våre lokaler i Nydalen kan våre to scener lettere huse slike gjestespill.

III.1.2 - Mål 2: Et landsdekkende tilbud av scenekunstforestillinger

Styringsparameter 2.1 – Antall forestillinger totalt

Mål:	440
Resultat:	481
Resultatmål 2018:	420

Vi vurderte vårt mål som ambisiøst, og må derfor si oss godt fornøyd med resultatet, som inkluderer visninger i Nydalen. Tallet inkluderer også 17 forestillinger med STEPS på asylmottak, 8 lukkede forestillinger med *Fire begravelser* og *ett bryllup* samt 13 gjestespill på andre scener.

Samtidig skal det understrekes at tidligere års rapportering av totaltall i noen grad også har inkludert forestillinger av Riksteatrets produksjoner på samarbeidspartneres scener. For 2017 ville dette ha økt årets totale forestillingsantall med 114.

Styringsparameter 2.2 – Antall forestillinger på turné

Mål:	410
Resultat:	416
Resultatmål 2018:	390

Antall forestillinger på turné ligger med dette over målet, noe som må sies å være svært tilfredsstillende, i sær tatt i betraktning av at turnéen med samproduksjonen av *Snåsamannens sang* ble kansellert, primært av økonomiske årsaker.

Som nevnt i tidligere årsrapporter har Riksteatret de seneste årene hatt en betydelig realnedgang i vår statlige finansiering. Dette har vi møtt med en reduksjon i antall produksjoner, ut fra et ønske om å opprettholde forestillingsantallet vi tilbyr våre spillesteder. Samlet sett har dette sikret publikumstilbudet, men på bekostning av et mer mangfoldig repertoar. For 2018 vil situasjonen imidlertid endres noe, der et ytterligere økonomiseringsbehov vil medføre en reduksjon i voksentilbudet til ti kulturhus, som vil gi en nedgang i det totale forestillingsantallet med ca 20.

Styringsparameter 2.3 – Antall forestillinger på egne produksjoner hos andre teatre (i tillegg til totaltall)

Mål:	145
Resultat:	114
Resultatmål 2018:	70

Resultatet ligger noe under vårt forventede mål. Dette skyldes at vi mener det er uriktig å inkludere tall fra Oslo Nye Teaters spilleperiode med *En mann ved navn Ove*, som opprinnelig forutsatt, ettersom denne oppsetningen bare i minimal grad har forutsatt Riksteatrets medvirkning i produksjonsperioden (se pkt 1.3. over). Videre har vi heller ikke inkludert tall fra *Kan nokon gripe inn* spilt på Det Norske Teatret (se pkt 1.3. over).

Styringsparameter 2.4 – Antall spillesteder

Mål:	70
Resultat:	75
Resultatmål 2018:	70-75

Av hensyn til vårt oppdrag som landsdekkende teater, har det vært viktig å opprettholde antallet spillesteder og antall forestillinger på turné. Som angitt under pkt 2.2. har økonomien imidlertid nødvendiggjort en reduksjon i tilbudet til ti av våre spillesteder i 2018.

Styringsparameter 2.5 – Omtale av god geografisk spredning av spillesteder

Riksteatret skal være landsdekkende. Dette er en grunnleggende premisse for vårt oppdrag, og også tydelig uttalt i Lov om Riksteatret av 1948. Det betyr at vi skal ha spillesteder over hele landet, også der publikumsgrunnlaget er mindre enn ønskelig. Som anført i budsjettsøknadene for både 2018 og 2019 ansees dette som viktigere enn å opprettholde de seneste årenes forestillingsantall og totalbesøk, og vi

vrderer kontinuerlig potensielle endringer i vårt rutenett for ytterligere å styrke den geografiske spredningen av spillesteder, i samsvar med tilveksten av nye kulturhus. Samtidig prioriteres arbeidet med å styrke kompetansen og innsatsen hos de arrangørene der markedsføringen ikke er tilfredsstillende, slik at publikumspotensialet på hvert enkelt sted utnyttes i tråd med forventningene.

III.1.3 - Mål 3: Bred publikumsoppslutning og god kunnskap om publikum

Styringsparameter 3.1 – Antall publikummere totalt

Mål:	110 000
Resultat:	149 287
Resultatmål 2018:	125 000

Vi er svært fornøyd med besøkstallene for 2017 som ligger 12 % høyere enn for 2016.

Totalbesøket våre produksjoner oppnådde i 2017 var 185 364. Av dette utgjorde 36 077 våre forestillings spilleperioder på samarbeidende teatres scener. De resterende 149 287 fordelte seg slik: Besøkende på turné (136 513), i vårt eget teaterhus i Nydalen (8 374), gjestespill på andre scener (4 400), jfr pkt 3.2 og 3.4.

Styringsparameter 3.2 – Antall publikummere på turné

Mål:	105 000
Resultat:	136 513
Resultatmål 2018:	120 000

Med et resultat i overkant av 25% over måltall må vi kunne konstatere at vi har lyktes med vårt program.

I tillegg til en videreføring av fjorårets særlige fokus på bedre planlegging og tilretteleggelse for dobbeltforestillinger der etterspørsel og turnélogistikk tilsier det, er den viktigste årsaken til årets gode tall at vi i samarbeid med kulturhusene har lyktes med å øke besøksprosenten betydelig ut over budsjett på samtlige oppsetninger.

Styringsparameter 3.3 – Antall barn og unge i publikum *

Mål:	50 000
Resultat:	58 359
Resultatmål 2018:	60 000

**Her følger vi Scenestatistikken som bruker definisjonen «Publikum på forestillinger rettet mot barn og unge».*

I samsvar med Riksteatrets gjeldende strategi oppnådde vi i 2017 meget god dekning innen primærpublikummet for produksjoner rettet mot barn og unge, i det vi oversteget det oppsatte målet med mer enn 17%.

Styringsparameter 3.4 – Antall publikum på egne produksjoner hos andre teatre (i tillegg til totaltall)

Mål:	45 000
Resultat:	36 077
Resultatmål 2018:	20 000

Når Riksteatret går i kompaniskap med andre teatre om å produsere forestillinger for både "by og land" – for både turné og forestillinger på det stedlige teatret – bidrar vi til en merutnyttelse av felleskapets goder. *Albert & Anna* og *Kollaps i kulissene* er gode eksempler på dette. Slike produksjoner blir sett av flere publikummere enn hvert teater kan nå alene. Se også pkt 2.3 ovenfor om at besøkstall for *En mann ved navn Ove* ved Oslo Nye Teater og *Kan nokon gripe inn* ved Det Norske Teatret ikke er inkludert her.

Disse besøkstallene kommer i tillegg til tallene beskrevet i pkt. 3.1 og 3.2 ovenfor.

Styringsparameter 3.5 – Omtale av arbeidet med publikumsutvikling

Publikumsutvikling er et permanent, integrert satsningsområde for Riksteatret. Gjennom egne programmer og i samarbeid med kulturhusene arbeides det kontinuerlig med å styrke kontakten med og kunnskapen om vårt publikum, samt å nå ut til nye publikumsgrupper.

Vårt publikum er i hovedsak direkte kunder av kulturhusene, slik at billettkjøp og en stor del av dialogen foregår gjennom kulturhusenes billettsystemer og digitale kontaktpunkter. Utfordringene dette representerer lå til grunn da vi i 2017 koblet oss opp mot DX billettsystem, som er det dominerende systemet for billettbestilling blant våre arrangører. Dette tiltaket styrker markant Riksteatrets muligheter for direkte kommunikasjon med publikum og gir oss langt bedre innsikt i våre kunders kjøpemønster.

Riksteatrets kontakt med publikum foregår i økende grad via digitale plattformer. Oppdaterte, funksjonelle nettsider er derfor av stor betydning for vår virksomhet. På bakgrunn av en kvalitativ brukertest året før, ble det i 2017 gjennomført omfattende oppgradering av våre nettsider med fokus på brukervennlighet og konvertering.

Vi har i 2017 videreutviklet arbeidet med å streame Riksteatrets forestillinger og arrangementer. *Heia Flåklypa!* ble vist på barneavdelingene på utvalgte sykehus, mens *Gjengangere* ble filmet for å gjøres tilgjengelig for lærere og elever over hele landet. I forbindelse med sistnevnte forestilling arrangerte vi også en samtale om arv og miljø, som gjennom streaming og et samarbeid med aftenposten.no hadde over 15 000 seere.

I 2017 introduserte vi podkast som et verktøy i arbeidet med å nå nye publikumsgrupper. Vi gjennomførte en pilot basert på samtaler med skuespillere og regissør i forbindelse med forestillingen *Gjengangere*.

Prosjekter som skjer utenfor scenen er en viktig faktor ved rekruttering av publikum. Gjennom skolebesøk og en utvidet kontakt med lærere, samt arrangement og foredrag på kulturhus og bibliotek landet rundt, etableres en tettere dialog med publikum og vi møter dem på flere arenaer. I 2017 arrangerte vi blant annet et minikurs med samlivsterapeut i kulturhusfoajeen i forkant av forestillingen *Albert & Anna*. På slike arrangementer har vi hatt over 6 000 deltagere gjennom året.

Så langt det er mulig prøver vi også å legge til rette for at publikum på våre barne- og familieforestillinger får hilse på karakterene i stykket etter forestillingen. Dette gir minner for livet for de minste publikummerne.

Som en del av Riksteatrets satsning på inkludering og mangfold gjennomførte vi i fjor et samarbeidsprosjekt med Kulturtanken rettet mot barn og unge i asylmottak. Totalt sytten mottak fikk besøk av forestillingen *Steps* med oppfølging fra den lokale kulturskolen i etterkant. I samarbeid med vår hovedsponsor DNB fikk også alle barnefamilier i asylmottak tilbud om gratisbilletter til forestillingen *Folk og røvere i Kardemomme by*.

Publikumsundersøkelser benyttes jevnlig i vårt arbeid. I 2017 startet vi en utredning av behovet for en større omdømmeundersøkelse, et arbeid som vil videreføres i 2018. Det vil i 2018 også bli gjennomført en brukerundersøkelse av våre nyhetsbrevmottakere.

III.1.4 - Mål 4. Aktiv samarbeidspartner i scenekunstheltet

Styringsparameter 4.1 – Antall arrangørkonferanser

Mål:	2
Resultat:	3
Resultatmål 2018:	1

Som ledd i effektiviseringen av vår drift, og for å sikre økt langsiktighet i vår planlegging, gikk vi fra teateråret 15/16 over til å presentere vårt repertoar for et helt år av gangen, til forskjell fra tidligere praksis med halvårlig. Følgelig var det mulig å redusere antallet arrangørsamlinger, hvor alle arrangører er tilstede, til én, med den økonomiseringen dette innebærer. Det opprinnelige måltallet skulle derfor vært satt til 1.

Imidlertid har vi i løpet av 2017 innført en ny praksis med fylkes- eller regionsvise arrangørsamlinger, som så langt har gitt stor uttelling, i og med at vi da har kunnet vie en hel dag til et konsentrert antall arrangører, med mange sammenfallende utfordringer. Vi hadde i 2017 to regionale arrangørsamlinger, antallet arrangørkonferanser ble derfor 3.

Styringsparameter 4.2 – Antall hospitantavtaler

Mål:	3-6
Resultat:	16
Resultatmål 2018:	5

I 2017 arrangerte vi to runder med hospitantopphold i Nydalen. Den første ble gjennomført i mars og omfattet både teknisk- og markedspersonale fra kulturhusene. Den andre ble avholdt i november og var en del av vårt satsningsprogram for utvalgte spillesteder (jfr pkt 4.3). Det har vært stor etterspørselen fra kulturhusene for deltagelse på disse programmene, vi har derfor prioritert ressurser slik at vi kunne gjøre plass til flere.

Styringsparameter 4.3 – Omtale av arbeidet med arrangørutvikling

Riksteatret har et stort arrangørnettverk bestående av over 70 kulturhus spredt over hele landet. Arrangørene spenner over et vidt spekter med hensyn til lokalisering, størrelse og ressurstilgang. En fellesnevner for de fleste av dem er likevel at Riksteatret er deres viktigste innholdsleverandør.

Riksteatret skal være en ressurs for våre arrangører, og vi har en god dialog med samtlige og med deres interesseorganisasjon Norsk Kulturhusnettverk. Hver arrangør har sin egen faste kontaktperson i vår markedsavdeling og det foregår en tett oppfølging med fokus på publikumsutvikling og billettsalg.

Årlig samles alle arrangører til et to dagers seminar i Nydalen med programpresentasjon og faglig påfyll, spesielt innen markedsføring. Dette er en viktig møteplass for å bygge gode relasjoner både mellom Riksteatret og arrangørene, og arrangørene imellom. I tillegg har vi fra 2017 innført en ordning med lokale arrangørsamlinger (se pkt 4. over).

Vi opprettet for et par år tilbake en hospitantordning som innebærer at administrativt, markeds- og teknisk personale fra kulturhusene inviteres til å hospitere i våre respektive avdelinger. Formålet med denne ordningen er å bidra til at flere kulturhus styrker sin kompetanse og profesjonaliserer sin stab.

I 2017 iverksatte vi et nytt satsningsprogram for spillesteder vi mener har et uforløst publikumspotensial. Gjennom økt fokus på salg og markedsføring og ved hjelp av tiltak som styrket dialog, besøk og hospitering, søker vi å forbedre publikumsarbeidet hos de aktuelle arrangørene. Programmet omfatter i første omgang åtte utvalgte spillesteder.

Styringsparameter 4.4 – Omtale av kunstnerisk samarbeid med institusjoner og grupper i scenekunstheltet

I henhold til vår gjeldende strategi skal Riksteatret skal være en samlende og drivende kraft i samspillet mellom nasjonal og regional scenekunst. På dette grunnlag har Riksteatret et utstrakt samarbeid med nasjonale og regionale scenekunstinstitusjoner over hele landet, og det er gledelig å se at så mange ønsker å bli med når Riksteatret inviterer til samarbeid, på samme måte som vi hilser velkommen andres forespørsler om produksjonssamarbeid. Dette er både forsvarlig anvendelse av offentlige midler, og en styrking av det samlede tilbudet til Riksteatret og andre teatres publikum. I 2017 samproduserte vi med Det Norske Teatret, Thalia Teater, Den Nationale Scene, Cirka Teater, Oslo Nye Teater og Hålogaland Teater. Vi gjestet Washington i samarbeid med Nationaltheatret og formidlet gjestespill fra Teater Ibsen. Vi var dessuten vertskap for Kilden Teater, Katja Brita Lindeberg produksjoner i samarbeid med Teaterhuset Avant Garden, Teater Innlandet, Teater Manu, Tyssteatern, Nordland Teater og Franziska Aarflot Produksjoner.

Styringsparameter 4.5 – Omtale av samarbeid med regionale aktører

Norske kulturhus er en viktig del av grunnmuren i det lokale kulturlivet, og Riksteatret er en sentral innholdsleverandør av profesjonell scenekunst til kulturhusene. Riksteatret samarbeider tett med Norsk Kulturhusnettverk (NKN) og deres arrangørnettverk for å sikre at publikum får kulturopplevelser av høy kvalitet uansett hvor i landet de bor. Riksteatrets ledelse har også fått anledning til å benytte styret i NKN som referansegruppe og rådgivningsinstans i strategiske spørsmål.

Teatervenner Norge er en sammenslutning av 19 teatervenneforeninger og har som formål å fremme allmenn interesse for scenekunst. De lokale foreningene tilbyr et sosialt og faglig felleskap for teaterinteresserte. Teatervenner Norge inviterer medlemmer til Riksteatrets forestillinger og bidrar til å øke interessen for Riksteatret.

Gjennom samarbeid med Røde Kors bidrar Riksteatret til at Røde Kors også kan gjøre teateropplevelse til en del av sitt humanitære arbeid i Norge. Frivillige inviterer med seg mennesker i teatret som ellers ikke ville hatt mulighet eller anledning til å oppleve Riksteatrets forestillinger på egenhånd.

Den kulturelle skolesekken er under omorganisering, og Riksteatret avventer fortsatt konsekvensene av dette, med tanke på det betydelige potensialet for merutnyttelse av den store ressurs for lokale skoler - på alle trinn - som ligger i Riksteatrets besøk med teaterforestillinger av fremste kvalitet. Gjennom de seneste årene har vi hatt et godt samarbeid med enkelte regionale forvaltere av ordningen, men det er dessverre foreløpig ingen signaler om at dette kan settes i et mer pålitelig og landsdekkende system.

Styringsparameter 4.6 – Omtale av partnerskap og sponsoravtaler

DNB er Riksteatrets hovedsamarbeidspartner. Gjennom samarbeidet bidrar DNB til at publikum over hele landet får kulturopplevelser av høy kvalitet. Særlig viktig er DNB-billettfond, som sikrer at over 6000 elever i videregående skoler får gratisbilletter til Riksteatrets forestillinger. Å se profesjonelt teater på kveldstid sammen med et «vanlig» publikum gir ungdommer en unik erfaring. Slik sørger DNB for å bygge teaterinteresse hos en av våre aller viktigste publikumsgrupper.

Riksteatrets samarbeidsavtale med Coop gir oss en unik mulighet for direktekommunikasjon med 1,5 millioner publikummere over hele landet. Riksteatrets forestillinger inngår som tilbud i Coops program for medlemmer, og vi får bred omtale i Coops medlemsmagasin, medlemsbrev som går adressert hjem og i Coops digitale nyhetsbrev. Vi ser at samarbeidet medvirker positivt til de gode salgstallene vi opplever over hele landet.

Tine Meierier har videreført sitt samarbeid med Riksteatret i 2017. Som prosjektpartner av *Folk og røvere i Kardemomme by* har de gjort det mulig for Riksteatret å innlemme fire barn fra lokale kulturskoler til å medvirke i forestillingen på hvert av de 70 stedene forestillingen spilles på. Gjennom vårt samarbeid med Tine Meierier har vi også kunnet invitere grunnskoleklasser til «TINEs Teaterdag» med besøk på forestillingen og møte med skuespillere. Slik gir vi barna en helt annen opplevelse enn de får gjennom den Kulturelle Skolesekken. En felles intensjon mellom TINE og Riksteatret er å kunne utvikle samarbeidet om nye prosjekter i 2018.

ARK er Norges største bokhandelskjede med 113 butikker over hele landet. Deres målgrupper sammenfaller godt med Riksteatrets, og i 2017 inngikk vi en felles samarbeidsavtale som gir omtale i hverandres kommunikasjonskanaler og en rabatt på teaterbilletter for 800 000 ARK-venner over hele landet.

Riksteatret samarbeider også med andre aktører som Bokklubben og Utdanningsforbundet. Medlemmene får 20% rabatt på våre forestillinger og Riksteatret får en unik eksponering i deres kommunikasjonskanaler. Videre har vi dialog med flere større, nasjonale selskaper om muligheter for et fremtidig samarbeid.

III.2. Ressursbruk

Utviklingen de siste årene viser at Riksteatret har en kostnadseffektiv produksjonsmodell som gjennom høy utnyttelse av tilgjengelige ressurser og et høyere publikumsantall enn tidligere, gir en redusert kostnad per publikummer.

Korrigerer vi regnskapstallene for pensjonskostnader og husleie ser vi at driftskostnadene synker, og at dette over tid gir et økt utbytte for publikum gjennom at midlene flyttes fra drift til turnevirksomhet, dvs fra post 01 på statsbudsjettet til post 21.

Som en del av ressursbruken inngår også en post på 850 000,- totalt i perioden 2015-2017 som har gått til å katalogisere deler av eldre arkivmaterieil. Dette er en belastning vi har arvet fra tidligere tider. Riksteatret sitter på arkivmaterieil fra 1948 og frem til i dag, materieil som ikke har blitt overlevert Riksarkivet i mangel av moderne katalogisering, og de siste årene som en konsekvens av inntaksstopp hos Riksarkivet. Vi innfører fra 2018 nye rutiner for arkivoppfølging for at dagens virksomhet ikke skal etterlate seg arkivet i en stand som vil belaste kommende års administrasjon.

Riksteatret har inngått avtale om lærlingplass gjennom opplæringskontoret for små håndverksfag, og etablerer en lærlingplass i kostymeavdelingen. Det er en ressurskrevende, men viktig, prosess for å verne om teaterfagene.

I januar 2017 var Riksteatret tilbake på plass i sine lokaler i Gullhaug Torg 2 etter ett år i midlertidige lokaler mens teaterhuset i Nydalen var under rehabilitering. Rehabiliteringen ble utført i forbindelse med at den opprinnelige leieavtalen for lokalet utløp samtidig med at arbeidsforholdene i huset ikke tilfredstilte dagens krav til arbeidsmiljø. Den nye leieavtalen med Storebrand Eiendom er inngått for en periode på 15 år f.o.m 2017, og gir Riksteatret en nominell husleieøkning på NOK 3,6 mill. fra 2017.

Allerede i 2017 har vi sett konturene av en bedre utnyttelse av husets ressurser i fellesskap med Kulturtanken, en annen etat under Kulturdepartementet. Kulturtanken har økt bruken av Riksteatrets scener til sine samlinger, samtidig bruker Riksteatret studioene til Kulturtanken til enkelte prøver og møter. Riksteatret og Kulturtanken deler kantine, resepsjon og vaktmester.

Netto driftskostnader (post 01)

	2015	2016	2017	Budsjett 2018
Netto driftskostnad	72 761	75 375	81 483	80 654
Del av totalkostnad	55 %	53 %	55 %	54%

Oppdelingen av våre kostnader i netto driftskostnader og brutto prosjektkostnader kan gi et skjevt bilde av hvilke midler som brukes direkte til teaterproduksjon. 70% av posten netto driftskostnader medgår til lønn for fast ansatte teatertechnikere, skuespillere, produsenter, turnekoordinatorer og markedspersonale samt utgifter til markedsføring og kjøp av teatertechnisk utrustning. Videre inkluderer posten husleie for våre teatersaler og verksteder. Den markerte økningen i driftskostnader skyldes pensjonskostnadene som vi regnskapsfører fra 2017.

Brutto prosjektkostnader (post 21)

	2015	2016	2017	Budsjett 2018
Utgifter direkte knyttet til prosjektene	60 594	65 983	67 035	68 684
% av teatrets totalkostnad (brutto)	45 %	47 %	45 %	46%

Endringen i fordeling mellom kostnader på post 01 og post 21 i 2017 skyldes i hovedsak høyere husleiekostnader fra 2017 etter ombyggingen av våre lokaler i Gullhaug torg 2. Se også punkt III.1.2 under.

Årsverk fordelt på funksjon

	2015	2016	2017	Budsjett 2018
Kunstfaglig personale, årsverk	76,7	72,7	75,4	73
Adm. personale, årsverk	33,9	30,4	29,3	29,5
Driftsteknisk personale, årsverk	1	1	1	1
Sum antall årsverk	111,6	104,1	105,7	103,5

I tabellen er kunstfaglig personale angitt etter NTOs definisjon, dvs at teaterteknisk personale er inkludert her.

Tabellen tydeliggjør klart den reduksjon i personalressurser som har vært nødvendig grunnet de siste års kutt i budsjetttildelinger.

Utvikling i antall fast ansatte

	2015	2016	2017	Budsjett 2018
Antall fastansatte	80	76	76	75

Tallet på fast ansatte har vært synkende i flere år. Det forventes ytterligere en liten nedgang i 2018.

DEL IV. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

IV.1 Intern styring og kontroll

Produksjonsmodellen som er spesielt utviklet for Riksteatret i samarbeid med Metier er navet i vår kontroll for å sikre måloppnåelse på en tilfredsstillende måte. Her inngår faste beslutningspunkter hvor ledergruppen samles.

Modellen tar oss gjennom prosessen fra utredning i forkant til læring i etterkant via beslutningsmøter i ledergruppen sammen med produksjonens produsent. Enkeltdelene utgjør etablering (hvor produsenten får sitt mandat), konseptgodkjenning, detaljgodkjenning, statusrapport og refleksjon. Alle områder evalueres i etterkant, og hver sesong oppsummeres ved at ledergruppen redegjør for læringspunkter fra den tilbakelagte sesongen

Økonomistyringen kobles inn allerede i utredningen, hvor alle produksjoner halvannet år frem i tid skisseres og justeres løpende. Videre er ansvarslinjene tydeliggjort gjennom produsentrollen som er økonomisk ansvarlig for hver produksjon.

En vesentlig faktor i vår virksomhet er inntektene vi får fra billettsalget. Når en produksjon først er startet kan kostnadene med avvikling av forestillingene vanskelig endres selv om de forventede salgstillene skulle utebli, derfor har vi et sterkt fokus på oppfølging av salgstillene for å iverksette nødvendige markedstiltak. Salget begynner ofte 3-6 måneder før turnestart, og de første reaksjonene måler vi nøye for å kunne estimere sluttsalget i god tid.

Med disse styringsmodellene og verktøyene anser vi oss som godt egnet til å oppnå de økonomiske måltallene.

IV.2 HMS

Riksteatret har et eget arbeidsmiljøutvalg (AMU) som fokuserer på helse, miljø og sikkerhet i virksomheten. AMU gjennomfører vernerunder i hele virksomheten, der utbedringspunkter beskrives og senere følges opp etter gitte tidsfrister.

AMU følger også opp sykefraværstatistikken. Sykefraværprosenten falt også i 2017, ned til 4,75%. Riksteatrets målsetting er å ha et sykefravær på maksimum 5%, og fraværprosenten var akkurat innenfor målsettingen. Korttidsfraværet (inntil 16 kalenderdager) var 0,91%, en nedgang fra 1,45% i 2016. AMU ser ikke at noe av langtidsfraværet er arbeidsrelatert. AMU er fornøyd med at sykefraværet er såpass lavt, gitt virksomhetens arbeidsområde.

Riksteatret gjennomfører egne HMS-gjennomganger for hver teaterproduksjon med to ulike fokus. Ett for teknikerne som skal montere og demontere kulissene og teknisk utstyr, og et annet for skuespillerne som skal bruke og bevege seg i dekorasjonen. Riksteatret har ikke opplevd noen alvorlige arbeidsulykker for sine ansatte i 2017.

Førstehjelps- og livredningskurs er gjort obligatorisk for alle ansatte.

IV.3 Program for styring og ledelse i staten (2014-2017)

Vi er i bestemmelsene for årsrapporten 2017 pålagt å rapportere på tiltak gjennomført i henhold til «program for styring og ledelse i staten 2014-2017». Programmet peker bl.a. til følgende utfordringer og bakenforliggende årsaker til behovet for et slikt program:

- Ledere i staten har ikke det handlingsrommet som trengs bl.a. grunnet uklare prioriteringer.
- Forvaltningen har mangel på gjennomføringskraft og resultatorientering.
- På enkelte områder er det lagt for mye vekt på prosess og på å involvere interessenter og for lite vekt på handling og resultater.
- Toppledernes ansvar for å ta i bruk IKT er undervurdert.

Vår virksomhet avviker vesentlig fra andre etater gjennom at vi er et produserende teater.

Riksteatret er avhengig av en kultur som dyrker det å få frem resultater, og som aktivt utfører og prioriterer nødvendige handlinger for å nå målene. Vi kjenner oss ikke igjen i de problemstillinger som trekkes frem i programmet, dette er blitt ytterligere forsterket gjennom de siste årene for de økonomiske rammene er blitt strammere og krav til profesjonalitet i alle ledd er økt. Tidligere nevnte produksjonsmodell er vår egen versjon av program for styring og ledelse.

IV.4 Likestilling

Riksteatret praktiserer full likestilling og har en god kjønnsmessig balanse i de ledende stillingene. Det er en viss kjønnsmessig forskjell i avdelingene. På teknisk side er det noe færre kvinner, mens det på administrativ side er noe færre menn. Forskjellen er utilsiktet og det fokuseres på å utjevne forskjellene. Gjennom ansettelsesprosesser og sammensetning av produksjonsteam har vi et aktivt forhold til likestilling på områder som kjønn og etnisitet. På området likestilling blant kjønnene viser vår statistikk en stor likhet, men vi jobber for en gradvis økning av mangfoldet når det gjelder etnisitet i arbeidsstyrken. Vi legger til rette for ansatte som rammes av nedsatt funksjonsevne.

Kjønnsmessig fordeling	Totalt		Lederstillinger		Andre stillinger	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Kjønnsfordeling, alle ansatte i %	51	49	50	50	51	49
Kjønnsfordeling, heltidsansatte i %	52	48	50	50	52	48
Kjønnsfordeling, deltidsansatte i %	33	67	-	-	33	67
Gjennomsnittslønn i kr. 1 000	508'	527'	670'	899'	491'	494'

Kjønnsmessig fordeling innenfor den kunstneriske produksjonen	Kvinner	Menn
Sceneinstruktør	2	8
Dramatiker	2	9
Scenograf	4	6
Hovedroller	5	4
Andre ledende roller	2	3
Musikere	0	6

Kjønnsmessig fordeling innen stillingskategorier for fast ansatte og engasjerte	Årsverk kvinner	Årsverk menn
Teater-/operasjef	0	1
Ballettsjef	0	0
Adm. leder	0	1
Kunstnerisk personale	12,9	20,6
Adm. og teknisk personale	36,4	33,8
Sum	49,3	56,4

IV.5 Samfunnssikkerhet og beredskap

Riksteatret utarbeider årlig risikoanalyser, og det gjennomføres realistiske beredskapsøvelser. Beredskapsplanen ble vesentlig revidert i 2017 basert på øvelsen som ble gjennomført i 2016. Roller ble tydeliggjort, oppgaver ble beskrevet og sjekklister utarbeidet. Beredskapsplanen er godt kjent i organisasjonen.

Risiko- og sårbarhetsanalysen avdekket ingen endret risiko fra foregående år.

IV.6 Revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen

Vi har ikke mottatt merknader for revisjonsåret 2016, og har således ikke hatt noen oppfølging i 2017.

IV.7 Fellesføringer fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

- Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester

Riksteatret ligger langt fremme i teaterfeltet når det gjelder digitalisering som fører til gode beslutninger, rasjonelle arbeidsmetoder og tilgjengeliggjøring av informasjon.

Vi utvikler kontinuerlig vårt prosjektstyringsverktøy; Riksplanen. Her er all informasjon om turneene tilgjengeliggjort internt i organisasjonen, både for de som er ute på turne og de kontoransatte, samtidig er informasjonen tilgjengelig for de 70 kulturhusene vi betjener. Bl.a. har disse tilgang til pressemateriell og annen informasjon samtidig som de registrerer sine besøkstall i databasen.

Streaming av forestillinger inngår også i våre digitaliseringsmuligheter, men dette er omtalt under punktet; Publikumsutvikling. Videoopptak av tidligere forestillinger er nå digitalisert slik at historisk materiell blir lettere tilgjengelig både for internt bruk og evt. forskning.

Alle arbeidsdokumenter foreligger i digital form i en skytjeneste tilgjengelig for alle involverte uavhengig av om de er på kontoret eller turné. Generelt har vi økt bruken av skytjenester, og innført slike løsninger der det er mulig.

For å få en kombinasjon av økt sikkerhet og høyere brukervennlighet er samtlige IT-systemer samlet i en SSO-løsning, dvs bruk av Single Sign On som gir at kun én innlogging gir tilgang til de systemer den ansatte har bruk for. Vi igangsatte i 2017 et samarbeid med en annen etat utenfor huset hvor vi oppbevarer og drifter back-up for hverandre på våre respektive steder. Dette er kostnadsbesparende og utnytter interne ressurser innen samme departement, samt øker sikkerheten fordi vi unngår tredjeparts involvering.

Siden over halvparten av våre ansatte faller utenfor tariffområdet for staten kan ikke disse benytte DFØ sine løsninger for registrering av arbeidstid. Arbeidstidsregistrering og planlegging gjøres i dag i Excel og er svært ressurskrevende. Vi har igangsatt en prosess for utvikling av et arbeidsplanverktøy, dette vil tilfredsstillende behovet for at våre ansatte får en bedre og mer tilgjengelig oversikt over hvordan deres arbeid blir den nærmeste tiden; Når de skal jobbe, hvem de skal jobbe sammen med, på hvilket prosjekt de skal jobbe, hvor de skal jobbe samt et innsyn i alle prosjektene som pågår. Med en integrasjon mot DFØ sin løsning vil planene, korrigert for eventuelle avvik, oppdatere grunnlaget for lønnsberegningene.

KMDs fellesføring peker spesielt på at det skal gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene hentes ut slik at midlene kan omdisponeres. Vi må påpeke at uten de tiltak vi har iverksatt ville det vært svært vanskelig å møte det kuttet vi har fått i realdisponibel tildeling gjennom de siste årene og husleieøkningen vi fikk fra 2017.

DEL V. VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER

Det er vanskelig ikke å mene at scenekunsten vil komme til å spille en minst like viktig rolle i fremtiden som den gjør i dag. I en kultur der stadig mer av vårt sosiale liv utspiller seg gjennom digitale medier, og der teknologien er blitt styrende for det meste av vårt samspill med andre mennesker, blir *det levende møtet* – publikum imellom så vel som mellom sal og scene – som teatret har som *forutsetning*, et særskilt gode. Og et *samfunnsbyggende* gode. Slik det har vært i vestlig kultur i 2500 år.

I en liten nasjon som vår er det imidlertid en realitet at vi alltid vil ha et begrenset antall enestående scenekunstnere. Det er følgelig ikke mulig å ha fullverdige teaterkompanier med permanent tilhold på alle aktuelle steder i Norge. Så lenge scenekunsten anses som et gode, og så lenge det er et politisk krav at dette godet skal være tilgjengelig for alle som bor her i landet – så lenge vil derfor Riksteatret være nødvendig.

Sagt på en annen måte: Riksteatret er en garantist for at scenekunst av fremste kvalitet vil bidra til den fortsatte utviklingen av livskraftig bosetting over hele Norge, i tråd med den regionaliserte samfunnsstruktur som har vært et hovedsiktemål i norsk etterkrigspolitikk.

De seneste årenes økonomiske utvikling har imidlertid ført til at Riksteatret i dag ikke fullt ut fyller sin ønskede funksjon. Når oppdraget er å sørge for et komplett scenekunsttilbud innen rekkevidde av alle landets innbyggere, må både produksjonsvolum og repertoarbredde økes. I det følgende presenteres i stikkordsform noen tiltak som vil være relevante for å bedre utnyttelsen av Riksteatret i tråd med formålet. Dette er forslag som Riksteatret på invitasjon også har spilt inn til arbeidet med den kommende kulturmeldingen.

Større produksjonsvolum

Økt nærvær gir økt oppmerksomhet, som igjen gir økt oppslutning. Eller, mer direkte: lojalitet går begge veier. For å sikre at Riksteatrets tilbud blir fullt – og regningssvarende – utnyttet, må vi derfor komme oftere. Det gjelder på de aller fleste av våre spillesteder. Det økte produksjonsvolumet som dette vil kreve, kan og bør skje gjennom styrket egenproduksjon, men ikke minst gjennom økt tilbud av produksjoner fra landets faste teatre. Disse teatrene har i dag en forpliktelse til også å produsere for turné, men ingen reell plikt. Det bør endres.

Større segmentering av tilbudet

For å kunne komme et større publikum i møte, må Riksteatret ha en større bredde i sitt repertoar enn det dagens produksjonsvolum tillater. I realiteten betyr det en *segmentering* av tilbudet, slik de faste teatrene gjennom bruk av alternative scener i sine hus kan variere i både sjangervalg og målgruppefokus. Behovet utløses ikke minst av den demografiske utviklingen i det norske samfunnet, men kanskje i særdeleshet av den utfordringen alt organisert kunst- og kulturliv har med å få aldersgruppen 8-14 i tale.

Utvidet turnénettverk

Riksteatrets turnénettverk innbefatter i dag 73 spillesteder, men skal vi oppfylle forutsetningen om å være tilgjengelig for alle, må antallet økes. Dette er et særlig aktuelt ønske med tanke på den primærmålgruppe som barne- og familiepublikumet utgjør. Mens voksenpublikumet kan akseptere en betydelig reisetid, og derfor også kan benytte seg av et teatertilbud på et annet sted enn i hjemmekommunen, vil familieforestillinger måtte vises der barna bor. Et annet viktig moment er at antallet spillesteder i våre nordligste fylker i dag er for lite. Grunnet få kulturhus blir det lange og kostnadsdrivende reiseavstander.

Differensiert turnénettverk

Med et utvidet turnénettverk vil Riksteatret også kunne differensiere mellom de forskjellige spillestedene i større grad enn det som er tilfellet i dag. På noen steder er det naturlig med en lavere besøksfrekvens, mens de aller fleste ønsker seg flere enn vi i dag kan tilby. Med et større nettverk og økt volum av tilgjengelige produksjoner, vil vi få en større fleksibilitet i planleggingen av den enkelte turnéroute, og dermed bedre ressursutnyttelse. Det vil med andre ord bli en større grad av skreddersøm i vår leveranse til kulturhusene. På samme måten er det ønskelig med handlingsrom for et mer spesifikt utarbeidet samspill mellom Riksteatret og de respektive regionteatre (og evt andre aktører), for å sikre at Riksteatrets program kan utfylle det øvrige repertoartilbud på best mulig måte for publikum på det enkelte sted. Dette bør det legges både politisk og økonomisk til rette for.

Kulturhusene

Riksteatret er helt og holdent avhengig av kvaliteten på spillestedene rundt om i landet, og den kulturhussatsningen som har foregått gjennom de siste par ti-årene har i så måte vært entydig positiv. En ny kulturmelding må vie solid plass til den utfordringen det representerer å sikre kvalitet og bærekraftige driftsvilkår ved nåværende og nye kulturhus.

Streaming

For Riksteatret er streaming av forestillinger et særlig satsningsområde. For det første er det en naturlig og tidsmessig videreføring av oppdraget om å gjøre teater tilgjengelig for alle som bor her i landet, uavhengig av økonomi og livssituasjon, og da i sær de publikumsgruppene som er fysisk forhindret fra å se forestillinger på sitt stedlige kulturhus, som f.eks. uføre og eldre, samt skolelever som ikke har anledning til å møte opp til kveldsforestillinger. For det andre vil det kunne oppfylle Riksteatrets formål om å sette hele Norge på kartet, gjennom streaming fra teaterbegivenheter som finner sted utenfor storbyene. Dette betyr også at opplevelsen av Riksteatrets nærvær overalt i landet vil styrkes. Men det er viktig at kvaliteten blir høy, og selv om teknologien blir stadig enklere og rimeligere, forutsetter denne satsningen en egen økonomi.

Samspill med skolen

Som nevnt over når Riksteatret i dag ikke aldersgruppen 8-14, og prosjekter for denne målgruppen produseres derfor ikke. Hovedårsaken er at samspillet med skolen er svært vanskelig. Det er bare sjeldent mulig å få skolene til å organisere teaterbesøk, og Den kulturelle skolesekken er i beste fall en høyst uforutsigbar aktør. Når det gjelder den videregående skolen forvaltes DKS på fylkeskommunalt nivå, og her er praksis høyst ulik fylkene imellom, slik at det bare er på enkelte steder i landet at videregående elever gis anledning til å benytte Riksteatrets tilbud. Til tross for at Kulturtanken nå er etablert, kan mye likevel tyde på at hele problemkomplekset skole/kulturliv må vies stor plass i den kommende kulturmeldingen.

DEL VI. ÅRSREGNSKAP

Regnskapet for 2017 følger som vedlegg. Kommentarene nedenfor er relatert til dette vedlegget. Merk at bevilgningen til teatret er delt mellom post 01 og 21, og at fordelingen mellom postene er justert i løpet av året. Riksteatret fører regnskapet i samsvar med kontantprinsippet, slik det fremkommer av prinsippnoten til årsregnskapet. I det følgende er tall fra kontantregnskapet brukt der ikke annet er oppgitt.

Årsregnskapet er levert i samsvar med Bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Kulturdepartementet i instruks om økonomistyring. Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Riksteatret. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d., men vi regner med at revisjonsmeldingen foreligger i løpet av andre kvartal 2018. Meldingen er unntatt offentlighet fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen, men blir publisert på Riksteatrets nettsider så snart dokumentet er offentlig.

Årsregnskapet for Riksteatret gir et dekkende bilde av teatrets disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Netto mindreutgifter i 2017 var 14,411 mill. Vi har søkt Kulturdepartementet om å få overføre hele dette beløpet til 2018-rammen. Beløpet inkluderer 7,256 mill. som ble overført fra tidligere år ved inngangen av 2017.

Billettinntekter, medfinansiering fra samarbeidende teatre, sponsorbidrag og andre inntekter:

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
23,4	25,0	26,1	22,2	21,6	31,7	38,1

(tall i millioner)

Billettinntekter (internregnskapstall):

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
18,4	18,7	19,3	17,4	16,7	24,1	33,4

(tall i millioner)

Økningen i billettinntektene i 2017 fortsatte i 2017. Dette skyldes både høye besøkstall og høy snittbillettpris. Besøkstallene for alle turneene i 2017 endte på 136 513, mot 126 068 i 2016 og mot 91 174 i 2015. Snittbillettprisen var 230 kroner i 2017, mot 192 kroner i 2016, 175 kroner i 2015, 186 kroner i 2014 og 170 kroner i 2013. Det har over tid vært utfordrende å oppnå en stabil utvikling av snittbillettprisen, og det er gledelig at vi ved hjelp av en bedre prisstrategi og mer tidligsalg har klart å skyve prisen opp.

Refusjon fra trygdeforvaltningen utgjorde 3,705 mill. Av dette var 1 708' foreldrepengerefusjon.

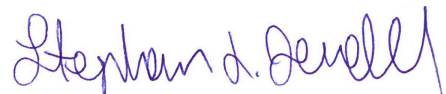
Driftsutgiftene utgjorde totalt brutto 148,5 mill., mot total bruttobevilgning på post 01 og post 21 på 156,8 mill. Inkludert i bevilgningen er overføring fra 2016 på 7,3 mill.

Riksteatrets kapitalreserve var per 31.12.16 7,256 mill. Meget gode billettinntekter, effektiv drift og noe avgang i det faste ensemblet gjør at kapitalreserven er doblet i løpet av 2017. Per 31.12.17 har vi en kapitalreserve på 14,411 mill.

Teatret har i 2017 rapportert til både styret og til KUD i samsvar med kravene som er pålagt i tildelingsbrevet. Se ytterligere forklaring under ressursbruk.

Tom Remlov
Riksteatersjef

Stephan L. Jervell
Styrets leder

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskapet for Riksteatret er utarbeidet og levert etter nærmere retningslinjer gitt i Bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Årsregnskapet er i samsvar med krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere retningslinjer i Finansdepartementets rundskriv R-115 av 24. november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – Grunnleggende prinsipper for årsregnskap:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapporteringen er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen “Netto rapportert til bevilgningsregnskapet” er lik i begge oppstillingene.

Riksteatret er tilknyttet Statens konsernkontoordning i Norges Bank i samsvar med krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Riksteatret er en bruttobudsjettet virksomhet og blir ikke tilført likviditet gjennom året, men har rett til å trekke på teatrets konsernkonto. Ved årsslutt blir saldoen på den enkelte oppgjørskonto nullstilt ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger Riksteatret står oppført med i kapitalregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Riksteatret har rapportert til statsregnskapet. Det er stilt opp etter de kapitlene og postene i bevilgningsregnskapet som Riksteatret har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva Riksteatret har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev av 04.01.17, samt i brev med endelig tildelt budsjetttramme for 2017 av 15.12.17, for hver kombinasjon av kapittel og post. Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og plikter Riksteatret står oppført med i statens kapitalregnskap.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen.

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Riksteatret har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Riksteatret har trekkrett for disponible bevilgninger på konsernkonto i Norges Bank. Bevilgningene skal ikke føres som inntekt og viser derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2017

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merutgift (-) og mindregift
0323	Driftsutgifter	01		A, B	83 835 000	81 482 621	2 352 379
0323	Spesielle driftsutgifter	21		A, B	72 995 000	67 034 890	5 960 110
<i>Sum utgiftsført</i>					156 830 000	148 517 511	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3323	Ymse inntekter	01		A, B	318 000	288 150	-29 850
3323	Billett- og salgsinntekter mm	02		A, B	31 649 000	37 778 000	6 129 000
5309	Tilfeldige inntekter	29			0	139 277	
5700	Arb.giver avgift	72			0	9 489 906	
<i>Sum inntektsført</i>					31 967 000	47 695 332	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						100 822 179	
Kapitalkontoer							
60047801	Norges Bank KK /innbetalinger					33 061 611	
60047802	Norges Bank KK/utbetalinger					-132 986 792	
703804	Endring i mellomværende med statskassen					-896 998	
<i>Sum rapportert</i>						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)				
		31.12.2017	31.12.2016	Endring
703804	Mellomværende med statskassen	-3 458 654	-2 561 656	-896 998

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
032301	209 000	83 626 000	83 835 000
032321	7 047 000	65 948 000	72 995 000
332301		-318 000	-318 000
332302		-31 649 000	-31 649 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/mindregift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Ondisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
032301		2 322 529		2 322 529				2 322 529	[5% av årets tildeling i note A]	2 322 529
032321		5 958 256		5 958 256				5 958 256		5 958 256
332302		0		0	6 130 854			6 130 854		6 130 854
xxxx45		0		0				0		
xxxx45		0		0				0		
xxxx70		0		0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
xxxx75		0		0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2017

	Note	2017	2016
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinntekter	1	34 707 580	29 097 450
Andre inntekter	1	3 358 570	2 637 439
<i>Sum inntekter fra drift</i>		38 066 150	31 734 889
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	78 064 781	66 326 781
Andre utbetalinger til drift	3	68 989 849	69 248 668
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		147 054 629	135 575 449
Netto rapporterte driftsutgifter		108 988 480	103 840 560
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	1 448 392	5 766 365
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	14 489	16 913
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		1 462 882	5 783 279
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		1 462 882	5 783 279
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		139 277	129 535
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		9 489 906	8 054 286
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		0	0
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-9 629 183	-8 183 821
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		100 822 179	101 440 018

Oversikt over mellomværende med statskassen **

Eiendeler og gjeld	2017	2016
Fordringer	316 765	176 158
Kasse	-175	31 946
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk	-3 690 871	-2 766 075
Skyldige offentlige avgifter	-12 128	0
Annent gjeld	-72 244	-3 685
Sum mellomværende med statskassen	8	-3 458 654

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov.

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Inntekter fra oppdragsvirksomhet, avgiftspliktig	0	1 470
Inntekter annen virksomhet eksternt, avgiftspliktig	9 600	0
Sponsorinntekter, avgiftspliktig høy sats	200 000	376 143
Salgsinntekt forestillingseffekter, avgifts fri	2 970	0
Salgsinntekt forestillingsprogram m.v., utenfor avgiftsområdet	116 964	88 755
Billettinntekter, utenfor avgiftsområdet	32 633 100	25 289 448
Sponsorinntekter, utenfor avgiftsområdet	1 475 000	3 313 284
Diverse tilfældige inntekter (diverse inntekter post 01 - 29)	-1 854	1 701
Leieinntekt fast eiendom, unntatt avgiftsplikt	118 200	26 650
Leieinntekt andre varige driftsmidler, avgiftspliktig	153 600	0
Sum salgs- og leieinnbetalinger	34 707 580	29 097 450
<i>Andre innbetalinger</i>		
Refusjon fra samarbeidspartner, utenfor avgiftsområdet	3 351 820	2 637 439
Salg av brukt utstyr, avgifts fritt	6 750	0
Sum andre innbetalinger	3 358 570	2 637 439
Sum innbetalinger fra drift	38 066 150	31 734 889

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2017	31.12.2016
Lønn	62 520 939	56 798 069
Arbeidsgiveravgift	9 489 906	8 054 286
Pensjonsutgifter*	6 732 031	0
Sykepenges og andre refusjoner (-)	-3 704 656	-1 818 843
Andre ytelser	3 026 562	3 293 270
Sum utbetalinger til lønn	78 064 781	66 326 781
Antall årsverk:	105,7	104,1

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2017	31.12.2016
Husleie	11 609 157	9 855 624
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	1 574 686	1 089 877
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	1 749 921	1 360 063
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	294 083	188 346
Mindre utstyrsanskaffelser	3 532 974	2 592 583
Leie av maskiner, inventar og lignende	1 885 212	2 244 958
Kjøp av fremmede tjenester	8 395 733	9 943 998
Reiser og diett	21 030 137	23 868 845
Øvrige driftsutgifter	18 917 945	18 104 373
Sum andre utbetalinger til drift	68 989 849	69 248 668

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	14 489	16 913
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	14 489	16 913

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	96 310	313 711
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	668 438	298 083
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	683 645	5 154 572
Sum utbetaling til investeringer	1 448 392	5 766 365

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2017	31.12.2016
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2017	31.12.2016
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2017	31.12.2017	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	801 030	0	801 030
Andre fordringer	273 431	316 765	-43 333
Bankinnskudd, kontanter og lignende	-175	-175	0
<i>Sum</i>	1 074 286	316 590	757 696
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-17 146	0	-17 146
Skyldig skattetrekk	-3 690 871	-3 690 871	0
Skyldige offentlige avgifter	-12 128	-12 128	0
Annen kortsiktig gjeld	-72 244	-72 244	0
<i>Sum</i>	-3 792 390	-3 775 243	-17 146
Sum	-2 718 104	-3 458 654	740 550

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
<i>Aksjer</i>							
Selskap 1							
Selskap 2							
Selskap 3							
Balanseført verdi 31.12.2017							0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Scenestatistikken 2017

Scenestatistikken er den felles rapporteringsmalen som hele scenekunstheltet bruker. Tabellen nedenfor viser et utdrag av Riksteatrets rapportering til Norsk teater- og orkesterforening (NTO) for 2017, samt noe utfyllende informasjon. Der NTO-referanse er oppgitt er kategorien og tallet identisk med NTO-statistikken, dette er tall som inngår i totalrapporten fra NTO til Kulturdepartementet.

Scenestatistikk Riksteatret 2017		NTO ref.	Resultat
1. Forestillinger			
1.1	Totalt antall forestillinger eksl formidlingsaktiviteter	2.3	481
1.2	Antall forestillinger på egen scene eller faste arenaer (Kulturhus)		443
1.3	Antall forestillinger på turné i Norge		416
1.4	Antall forestillinger med RT som hovedprodusent formidlet på samarbeidspartners scene, ikke inkludert i post 1.1(*)	2.8	114
1.5	Antall forestillinger gjestespill i Nydalen		4
1.6	Antall forestillinger i utlandet	2.13	4
1.7	Antall forestillinger rettet mot barn og unge	2.9	203
1.8	Antall forestillinger direkteoverført eller filmatisert		2
1.9	Antall forestillinger formidlet gjennom Den kulturelle skolesekken	2.10.3	23
2. Produksjoner			
2.1	Totalt antall produksjoner inkl gjestespill i Nydalen	1.3	18
2.1.1	Antall egne produksjoner uten samarbeidspartne		4
2.1.2	Antall samarbeidsproduksjoner initiert av Riksteatret hvor det kunstneriske hovedansvaret ligger hos RT		5
2.1.3	Antall samarbeidsproduksjoner initiert av andre hvor det kunstneriske hovedansvaret ligger hos samarbeidsparter		4
2.1.4	Antall innkjøpte produksjoner		1
2.1.5	Antall mottatte gjestespill i Nydalen		4
2.2	Antall produksjoner rettet mot barn og unge	1.9	9
2.3	Antall urframføringer		4
2.4	Antall produksjoner av norsk samtidsdramatikk/opera/musikkteater skrevet i løpet av de siste 15 år rettet mot voksne	1.11	5
2.5	Antall produksjoner av norsk samtidsdramatikk/opera/musikkteater skrevet i løpet av de siste 15 år rettet mot barn og unge	1.13	7
2.6	Antall produksjoner av utenlandsk samtidsdramatikk/opera/musikkteater skrevet i løpet av de siste 15 år	1.12	2
2.7	Antall produksjoner av ny norsk koreografi	1.14	1
2.8	Antall produksjoner av ny utenlandsk koreografi	1.15	0
3. Publikum			
3.1	Totalt antall publikum	3.3	149 287
3.2	Antall publikum på billetterte arrangement	3.14	144 174
3.3	Herav fribilletter	3.16	9 617
3.4	Herav sponsorbilletter	3.15	4 005
3.5	Antall publikum på egen scene/fast arena		141 987
3.6	Antall publikum på turnéforestillinger i Norge		136 513
3.7	Antall publikum på forestillinger med RT som hovedprodusent formidlet på samarbeidspartners scene, ikke inkludert i 3.1(*)	3.8	36 077
3.8	Antall publikum i utlandet	3.13	1 788
3.9	Antall publikum på egenproduserte produksjoner		144 582
3.10	Antall publikum på mottatte gjestespill		685
3.11	Antall publikum på forestillinger rettet mot barn og unge	3.9	58 359
3.12	Antall publikum formidlet gjennom Den kulturelle skolesekken - grunnskolen.	3.10.2	0
3.13	Antall publikum formidlet gjennom Den kulturelle skolesekken - videregående skole	3.10.3	2 116
(*) Tallene inkluderer ikke <i>Kan nokon gripe inn</i> på Det Norske Teatret og <i>En mann ved navn Ove</i> på Oslo Nye Teater			

Fylkesoversikt 2017

Antall publikummere og forestillinger pr. fylke

Fylke	Antall publ.	% av tot. publ.	Antall forest	% av tot. forest.
Akershus	4 842	3 %	12	3 %
Aust-Agder	4 524	3 %	12	3 %
Buskerud	8 080	6 %	23	5 %
Finmark	4 318	3 %	19	4 %
Hedmark	8 099	6 %	21	5 %
Hordaland	5 592	4 %	15	3 %
Møre og Romsdal	7 962	6 %	31	7 %
Nordland	11 776	8 %	34	8 %
Nord-Trøndelag	10 239	7 %	30	7 %
Oppland	8 491	6 %	20	5 %
Oslo	11 104	8 %	56	13 %
Rogaland	6 537	5 %	16	4 %
Sogn og Fjordane	6 187	4 %	24	5 %
Sør-Trøndelag	8 493	6 %	32	7 %
Telemark	6 636	5 %	20	5 %
Troms	8 887	6 %	22	5 %
Vest-Agder	4 758	3 %	17	4 %
Vestfold	9 512	7 %	22	5 %
Østfold	5 950	4 %	17	4 %
Total	141 987	100 %	443	100 %

RIKSTEATRET
Org. nr.: 974907550

Riksrevisjonens beretning

Til Riksteatret

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Riksteatrets årsregnskap for 2017. Årsregnskapet består av ledelseskommentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusiv noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2017.

Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 100 822 179 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening gir Riksteatrets årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter i 2017 og av mellomværende med statskassen per 31. desember 2017, i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–V). Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.

Det er ingenting å rapportere i så måte.

Ledelsens, styrets og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen og styret er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverk for økonomistyring i staten. Ledelsen og styret er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som de mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet og styret har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999), alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde

Vi kommuniserer med ledelsen og styret og informerer det overordnede departementet, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen og styret, og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk for økonomistyring, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss med moderat sikkerhet om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk for økonomistyring. Uttalelsen bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelserevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000-serien, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk for økonomistyring.

Oslo; 24.04.2018

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Harald Haugen
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur